

Návrh na určenie investičného projektu „Inovácia a modernizácia Vodnej elektrárne Gabčíkovo“ za strategickú investíciu

Podnik VODOHOSPODÁRSKA VÝSTAVBA, ŠTÁTNY PODNIK, so sídlom: P.O.BOX 45, Karloveská 2, 842 04 Bratislava, IČO: 00 156 752 ako investor podľa zákona č. 142/2024 Z.z. o mimoriadnych opatreniach pre strategické investície a pre výstavbu transeurópskej dopravnej siete a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len “zákon o strategických investíciách”) predložil na Ministerstvo životného prostredia SR žiadosť podľa § 4 zákona o strategických investíciách s cieľom získať pre investíciu “Inovácia a modernizácia Vodnej elektrárne Gabčíkovo” (ďalej len “IaM VEG”) osvedčenie o strategickej investícii podľa § 5 zákona o strategických investíciách. Podľa § 2 písm. b) zákona o strategických investíciách ide o investíciu, ktorá je vodohospodárskou stavbou v spojení so stavbou energetickej infraštruktúry a energetiky.

1. Popis a parametre investičného projektu

Predmetom investičného projektu je inovácia a modernizácia Vodnej elektrárne Gabčíkovo, jej technologickej stavby v rozsahu požadovaných projekčných prác, inžinierskej činnosti, demontážnych prác sústrojenstiev turbína - generátor a zariadení, ktoré sú predmetom zákazky, opráv a/alebo dodávok nových zariadení, spätnej montáže sústrojenstiev turbína - generátor a súvisiacich zariadení.

Cieľom investície je zvýšenie bezpečnosti a spoľahlivosti prevádzkovania ôsmich turbogenerátorov Vodnej elektrárne Gabčíkovo. Inovácia a modernizácia technológie turbogenerátorov s cieľom odstrániť technické a morálne opotrebenie zariadení, zvýšiť efektivitu výroby elektrickej energie, zvýšiť základné parametre sústrojenstiev turbína – generátor a predĺžiť dobu životnosti do ďalšej obnovy zariadení minimálne 30 rokov od ukončenia IaM VEG.

Investícia sa bude realizovať v priestoroch Vodnej elektrárne Gabčíkove na ploche 40.155 m².

Realizácia investičného projektu je tvorená prípravnou fázou a realizáciou inovácie a modernizácie stavebno-technologických celkov a je predpokladaná v období od roku 2026 do roku 2036.

Celkové obdobie realizácie projektu je členené na sekcie, ktoré pozostávajú z prevádzkových súborov, dielčích prevádzkových súborov, resp. technologických celkov. Celkovo je investičný projekt rozdelený na 10 sekcií.

Celková hodnota predpokladaných kapitálových nákladov hodnoty strategickej investície: 360 mil. Eur bez DPH na obdobie 10 rokov.

Predmetom riešenia je inovácia, modernizácia a rekonštrukcia turbín TG1, TG2, TG3, TG4, TG5, TG6, TG7 a TG8 a ďalších strojných zariadení TG. V rámci inovácie, modernizácie a rekonštrukcie turbíny sa v rámci jednotlivých sekcií vykonajú nasledovné práce:

- a) Vypracovanie hydraulického návrhu nového obežného kolesa vrátane kompletného modelového výskumu za účelom dosiahnutia zvýšenia účinnosti a hľtnosti turbíny, zväčšenia výkonového rozsahu (zníženie minimálneho výkonu zo súčasných 45 MW na 30 MW), optimalizácia prevádzkových parametrov pri bezenergetickej prevádzke. Rozvážacie lopatky turbíny ostávajú pôvodné (možnosť priotvorenia pre zvýšenie max. prietoku). Hydraulický návrh obežného kolesa musí dosiahnuť

zvýšenie účinnosti v celom rozsahu prevádzkového diagramu v zmysle požiadaviek v tendrovej dokumentácii a predloženej ponuky víťazného uchádzača.

- b) V návrhu bude zohľadnený režim bezenergetickej prevádzky (zaťaženie OK a ďalších častí TG pri rozviazanej väzbe RK – OK).
- c) Návrh nového regulačného mechanizmu turbíny v zmysle zvýšenia tlaku v regulačnom systéme: servomotory OK a RK, rozdeľovacej hlavy, prírodných trubiek v hriadeli obežného kola a ostatných komponentov ovplyvnených modernizáciou turbíny.
- d) Návrh potrubného rozvodu regulačného tlakového oleja v priestore celej turbíny s elimináciou vplyvu hydraulických rázov na potrubia.
- e) Systém chladenia (potrubia a armatúry) generátora, vodiaceho ložiska generátora, vodiaceho ložiska turbíny a závesného ložiska bude demontovaný a po spätnej montáži TG bude chladiaci systém opäť inštalovaný na pôvodné pripojenia a pozície.
- f) Vypracovanie realizačného projektu.
- g) Demontáž turbíny.
- h) Výroba nového obežného kola.
- i) Oprava rozvážacieho ústrojenstva.
- j) Oprava turbínového hriadeľa.
- k) Oprava vnútorných častí turbíny.
- l) Oprava závesného axiálneho ložiska.
- m) Oprava dolného hriadeľa generátora, vodiaceho ložiska generátora, dolnej hviezdy.
- n) Návrh a dodanie novej hriadeľovej upchávky.
- o) Spätná montáž turbíny.

2. Zhodnotenie aplikácie inštitútu strategickej investície

Podľa § 2 zákona o strategických investíciách je investorom právnická osoba zriadená štátnym orgánom.

V súlade so zákonom o strategických investíciách bude investor zabezpečovať prípravu alebo realizáciu investície v súlade s § 2 písm. d) zákona o strategických investíciách.

Podľa § 2 písm. d) zákona o strategických investíciách sa pod pojmom investičný projekt rozumie proces zameraný na prípravu alebo realizáciu investície v súlade s § 2 písm. b) zákona o strategických investíciách, pozostávajúci zo súboru zosúladených, riadených a časovo ohraničených činností, ktorý

1. realizuje investor,
2. má určený predpokladaný začiatok a koniec trvania a harmonogram realizácie,
3. má definované aspoň finančné zdroje, ľudské zdroje a spravidla aj merateľné kvalitatívne a kvantitatívne prínosy.

Podľa § 3 ods. 3 zákona o strategických investíciách vláda SR za strategickú investíciu môže určiť aj investičný projekt, ak:

- a) jeho realizácia je vo verejnom záujme,

Vodná elektrárň Gabčíkovo ročne vyrobí cca 8% celkovej ročnej spotreby elektrickej energie Slovenska. Ide o najväčšiu vodnú elektrárň, ktorá okrem iného zabezpečuje podporné služby

a vo veľkej miere prispieva k udržaniu stability energetickej sústavy SR. Okrem iných prínosov Inovácia a modernizácia Vodnej elektrárne Gabčíkovo prispeje k zvýšeniu kapacity vodnej stavby pri prepúšťaní zvýšených povodňových prietokov. Predmetom investičného projektu je inovácia a modernizácia technologickej stavby v rozsahu požadovaných projekčných prác, inžinierskej činnosti, demontážnych prác sústrojenstiev turbína - generátor a zariadení, ktoré sú predmetom investície, opráv a/alebo dodávok nových zariadení, spätnej montáže sústrojenstiev turbína - generátor a súvisiacich zariadení. Cieľom investície je zvýšenie bezpečnosti a spoľahlivosti prevádzkovania ôsmich turbogenerátorov Vodnej elektrárne Gabčíkovo. Inovácia a modernizácia technológie turbogenerátorov s cieľom odstrániť technické a morálne opotrebenie zariadení, zvýšiť efektivitu výroby elektrickej energie, zvýšiť základné parametre sústrojenstiev turbína – generátor a predĺžiť dobu životnosti do ďalšej obnovy zariadení minimálne 30 rokov od ukončenia IaM VEG. V zmysle vyššie uvedeného možno konštatovať, že verejný záujem na investícii “Inovácia a modernizácia Vodnej elektrárne Gabčíkovo” ako stavby vo verejnom záujme podľa § 5 písm. w) zákona č. 200/2022 Z.z. o územnom plánovaní spočíva v zabezpečení a zlepšení podmienok na ochranu života a zdravia osôb, čím sa naplňa záväzok štátu vyjadrený v čl. 15 a 40 Ústavy Slovenskej republiky, v zabezpečení ochrany a bezpečnosti štátu, zabezpečení ochrany životného prostredia ako aj v zabezpečení rozvoja technickej a zelenej infraštruktúry.

b) bude realizovaný na území investície nevyhnutného záujmu,

Územie investície tvoria nehnuteľnosti v k.ú. Gabčíkovo a k.ú. Baka, pričom celková plocha územia nevyhnutného rozsahu je 40.155 m². Investičný projekt bude realizovaný v rámci územia Vodnej elektrárne Gabčíkovo.

c) jeho umiestnenie je v súlade s územným plánom a strategickými dokumentami štátu, obcí alebo vyšších územných celkov, v území ktorých sa má investičný projekt realizovať,

Investícia je v súlade s územným plánom mesta Gabčíkovo. Obec Baka nemá prijatý územný plán.

d) dodržiava opatrenia na ochranu životného prostredia, ak to pre investičné projekty vyžadujú osobitné predpisy,

Investičný projekt podlieha posudzovaniu vplyvov na životné prostredie podľa zákona č. 24/2006 Z.z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie v znení neskorších predpisov, v rámci ktorého budú vyhodnotené vplyvy na životné prostredie.

e) spĺňa aspoň jednu požiadavku z osobitných strategických požiadaviek podľa § 3 ods. 4 zákona o strategických investíciách,

Investičný projekt IaM VEG spĺňa požiadavku uvedenú v § 3 ods. 4 písm. a) zákona o strategických investíciách, t.j. plánované investičné výdavky na realizáciu investičného projektu sú najmenej 50 miliónov eur.

Na základe predloženej žiadosti je možné konštatovať, že predložený investičný projekt spĺňa požadované atribúty na vydanie osvedčenia o strategickej investícii podľa § 5 zákona o strategických investíciách.

4. Záver

Po posúdení žiadosti o vydanie osvedčenia o strategickej investícii Ministerstvo životného prostredia Slovenskej republiky v súlade s § 4 ods. 5 zákona o strategických investíciách

predkladá vláde na schválenie návrh na určenie predmetného investičného projektu za strategickú investíciu.

Náklady súvisiace so zabezpečením a realizáciou investičného projektu budú hradené z vlastných zdrojov podniku VV bez dopadu na rozpočet verejnej správy. Vzhľadom na uvedené možno konštatovať, že projekt nezakladá rozpočtovo nekryté vplyvy na rozpočet verejnej správy.

Príloha č. 1 – Navrhované územie investície zobrazené na kópii z katastrálnej mapy